

ELÄINSUOJELUYHDISTYSTEN LAUSUNTO LAKIIN ELÄINTEN HYVINVOINNISTA

Ehdotuksessa laiksi eläinten hyvinvoinnista on hyvät lähtökohdat sekä monia tärkeitä eläinten hyvinvointia parantavia uudistuksia. Silti siinä on myös merkittäviä puutteita ja jopa selkeitä eläinten hyvinvointia huonontavia ehdotuksia.

Me allekirjoittaneet kannatamme kaikkia SEY:n lausunnossaan 20.12.2021 lakiehdotukseen esittämiä muutoksia ja täydennyksiä. Omassa lausunnossamme keskitymme seura- ja harrastuseläinten hyvinvointiin.

Lain tarkoitus (1 §)

Esitämme, että lain tarkoitukseen lisättäisiin selkeästi eläimen itseisarvo. Luonnoksessa itseisarvo mainitaan vain perusteluissa.

Nisäkkäiden hallitsematon lisääntyminen (25 §)

On erinomaista, että laissa säädettäisiin nisäkkäiden omistajan tai pitäjän velvollisuudesta estää pitämiensä eläinten hallitsematon lisääntyminen.

Puolivillit kissapopulaatiot, joista kukaan ei kanna vastuuta ovat merkittävä eläinsuojelullinen ongelma Suomessa. Populaatiokissat kärsivät muun muassa kylmästä, nälästä, taudeista ja loisista sekä sisäsiirtoisuuden aiheuttamista ongelmista. Lisäksi ne aiheuttavat vahinkoa luonnoneläimille.

Yksi kissapopulaatioiden juurisyistä on vapaasti ulkona liikkuvien leikkaamattomien kotikissojen ja niin sanottujen navettakissojen hallitsematon lisääntyminen. **Esitämme, että tätä säännöstä tarkennetaan asetuksella siten, että kaikkien ulkona vapaasti liikkuvien kissojen tulee olla lisääntymiskyvyttömiä.**

Löytöeläimet (26 §)

Löytöeläintoimijan velvollisuus tarkastaa tunnistusmerkintä sekä löytöeläinten tilastointi ovat tärkeitä uudistuksia. Tärkeää on myös se, että vaaditaan tiedon julkaisemista löydetystä eläimestä. Pidämme erittäin hyvänä, että löytöeläinten säilytysaika on palautettu 15 vuorokautteen.

Joissain kunnissa löytöeläintoimija saa kunnalta suuremman korvauksen, mikäli hän hoitaa eläintä 15 vuorokautta ja sen jälkeen lopettaa eläimen kuin jos eläimelle etsittäisi uusi koti. Tämä käytäntö tulee uudessa eläinsuojelulaissa estää. **Olisi säädettävä, että löytöeläintoimijan olisi ensisijaisesti pyrittävä sijoittamaan eläin uuteen kotiin eläimen lopettamisen sijaan, ellei lopettaminen ole eläimen hyvinvoinnin kannalta paras ratkaisu.**

Lakiesityksessä löytöeläinten kiinniottoa ja kuljetusta kunnan osoittamaan talteenotto paikkaan ei ole osoitettu minkään tahon tehtäväksi.

Monin paikoin löytöeläinten kuljetus talteenottoonpaikkaan sekä siitä koituvat kustannukset ovat käytännössä vapaaehtoisten toimijoiden varassa. Tämä kuormittaa kohtuuttomasti vapaaehtoistoimijoiden resursseja ja vaarantaa eläinten hyvinvoinnin tilanteissa, joissa vapaaehtoisia ei ole riittävästi.

Löytöeläinten kuljetus sekä siitä koituvat kulut tulee säätää eläinten hoidosta vastuussa olevan kunnan tehtäväksi.

Tällä hetkellä kunnalliset löytöeläintalot eivät vastaanota niin sanottuja populaatiokissoja eli omistajattomiksi oletettuja, villiintyneitä kissoja. Löytöeläintaloille tulee säätää velvollisuus tarjota väliaikaista hoitoa myös populaatiokissoille, joilla voidaan katsoa olevan mahdollisuus kuntoutumiseen ja sijoittamiseen lemmikkieläimeksi.

Lakiin olisi myös kirjattava, että **eläimet on tunnistusmerkittävä, rekisteröitävä ja rokotettava sekä kissat kastroidava tai sterilisoitava ennen uuteen kotiin luovuttamista**. Tässä uudella kodilla tarkoitetaan pysyväksi kodiksi tarkoitettua sijoituspaikkaa, ei esimerkiksi tilannetta, jossa eläin siirretään löytöeläintalolta eläinsuojeluyhdistykselle uuden kodin etsimiseksi.

Koiran- ja kissanpentujen tuontikielto, myynti-ilmoitukset ja eläinten luovutus (39 §, 40 §, 41 § ja 42 §)

Pidämme erittäin hyvänä alle kuuden kuukauden ikäisten koiran- ja kissanpentujen tuontikieltoa Suomeen, jos tarkoituksena on myydä pentu Suomessa edelleen kahden kuukauden kuluessa tuonnista. Uskomme, että sen avulla pystytään aiempaa tehokkaammin puuttamaan ulkomailla niin sanotuissa pentutehtaissa tuotettujen pentujen tuontiin ja myyntiin Suomessa.

Eläimen luovutuksen yhteydessä annettavia tietoja koskevaan pykälään tulisi etenkin seurata harrastuseläimen luovutusta koskien lisätä eläimen mukana annettavat kirjalliset hoito-ohjeet.

Eläimen luovutukseen liittyvät rajoitukset -pykälässä esitetyt rajoitukset ovat mielestämme hyviä ja tarpeellisia. Esitämme, että myöskään kaneja ei saa myydä eläinkaupoissa.

Lisäksi esitämme kieltoa sellaisten eläinten myynnille, joille on tehty kosmeettisia toimenpiteitä tai joille on jalostusvalinnoilla aiheutettu perinnöllisiä vikoja sekä kieltoa tunnistusmerkittämättömien ja rekisteröimättömien koirien ja kissojen myynnille.

Ehdotamme myös, että eläinten myynti-ilmoituksia saisi julkaista vain erikoistuneissa, luvan saaneissa julkaisuissa tai lisensioitujen kasvattajien, löytöeläintalojen ja eläinsuojeluyhdistysten toimesta.

Tarkastus- ja näytteenotto-oikeus (78 §)

Esitämme valvontaviranomaisen oikeutta tarkastuksiin käsitteleviin momentteihin 1 ja 5 lisättäväksi perusteeksi eläintenpitokiellon rikkomisen tai sen epäilyn.

Asiantuntijan ja avustajan käyttäminen (82 §)

Pidämme hyvänä sitä, että jatkossa valvontaviranomainen saisi käyttää apunaan avustajia ja asiantuntijoita.

Säännökseen tulee lisätä momentti, jossa säädetään veloitteesta laatia avustajan/asiantuntijan käyttöä koskeva toimeksiantosopimus, joka sisältää avustajan/asiantuntijan oikeudet, velvollisuudet, sekä säännöksen perusteluissa tarkoitetun asiallisen perusteen.

Ilmoitusvelvollisuus poliisille (91 §)

Ehdotettu erittäin tulkinnanvarainen säännös ei ole hyväksyttävissä ottaen huomioon sen, että jo nykymuotoisen ehdottomankin ilmoitusvelvollisuuden osalta on havaittu vakavia ongelmia eläinsuojelusäännösten vastaisten tekojen siirtämisessä rikosprosessiin.

Esitämme, että säännös muutetaan vastaamaan sanamuodoltaan täysin nykyisen eläinsuojelulain 63 §:ää.

Eläinsuojelurikkomus (109 §)

Eläintenpitokiellon rikkominen on siirrettävä rikoslakiin vankeusuhkaisena tekona (rangaistusmaksimi 6 kuukautta vankeutta).

Talousrikosten ja eläinsuojelurikosten rangaistusasteikot ovat yhtenevät. Tästä huolimatta talousrikosten oheisseuraamuksena tuomittavan liiketoimintakiellon rangaistusmaksimi on 2 vuotta vankeutta, kun taas eläinsuojelusäännösten vastaisten tekojen oheisseuraamuksena tuomittavan eläintenpitokiellon rangaistusmaksimi on vain sakkoa. Tämä ei ole ymmärrettävissä yleisen oikeustajun valossa.

MUUT KOMMENTIT

Kissojen ja koirien tunnistusmerkintä

Pidämme erittäin hyvänä, että kissojen ja koirien tunnistusmerkintä ja rekisteröinti on sovittu säädettävän pakolliseksi.

Kissojen pakollinen tunnistusmerkintä ja rekisteröinti on tulossa lupausten mukaan vuonna 2026. Koiria koskeva vastaava asetus on jo annettu ja astuu voimaan vuonna 2023. Koirarekisterin ylläpitäjä sitoutuu (tarjouskilpailun ehtojen mukaan) myös ottamaan kissarekisterin tulevaisuudessa ylläpidettäväkseen. **Esitämme että syntyvien kissanpentujen tunnistusmerkintä ja rekisteröinti säädettäisiin pakolliseksi jo vuoden 2024 alusta lähtien.** Näin siirtymä olisi kissojen osalta asteittainen.

Muiden seura- ja harrastuseläinten kohdalla pakollisen tunnistusmerkinnän ja rekisteröinnin tarvetta tulee myös selvittää. Samalla on pyrittävä siihen, että rekisteri on yhteensopiva kaikissa EU-maissa. Lisäksi olisi tehostettava sen valvontaa, ettei tunnistusmerkitsemättömiä eläimiä tuoda maahan.

Eläinten kauppa ja hoito

Eläinten kauppaa ja hoitoa tulee säädellä tarkemmin. Esimerkiksi lemmikkieläinkauppojen, kasvattajien, löytöeläintalojen ja eläinhotellien toiminnalle tulee luoda lisensointijärjestelmä sekä vähimmäislaatuvaatimukset.

Eläinasiainvaltuutettu

Lain säätämisen yhteydessä tulee kirjata eläinasiainvaltuutetun virka sekä se, että viranhaltijan käytössä on muuta henkilökuntaa.

Tämän lausunnon allekirjoittavat:

Alajärven Tassutiimi ry
Alavuden seudun Eläintiimi ry
Eläinsuojeluyhdistys Dewi ry
Eläinten Auttajat ry
Eläinten Hyvinvointiyhdistys Lemmikki ry
Esy Elämänlanka ry
Etelä-Kymenlaakson eläinsuojeluyhdistys ry
Hartolan seudun eläinsuojeluyhdistys ry
Hausjärven eläinsuojeluyhdistys ry
Hämeenlinnan Seudun Eläinsuojeluyhdistys ry
Hämeenlinnan kissojen ystävät ry
Hätäkissala
Kaakkois-Suomen eläinsuojeluyhdistys ry
Kankaanpään Eläinsuojeluyhdistys ry
Kallan eläinsuojelu ry
Kehräämö ry
Kissakummit ry
Kissankulma ry
Kissojen Katastrofiyhdistys KKY ry
Kissojen suojelu - Kisu ry
Koikkarin kissala -turvakoti
Kotikissayhdistys Kokis ry
Kotkan seudun eläinsuojeluyhdistys ry
Kouvolan Seudun Eläinsuojeluyhdistys ry
Lemmikkihoitola Vierashuone
Loviisan kissatalo ry
Luoteis-Lapin eläinsuojeluyhdistys ry
MirriRescue ry
Perniön seudun eläinsuojeluyhdistys ry
Porvoonseudun Eläinsuojeluyhdistys ry
Salon Seudun eläinsuojeluyhdistys ry

Someron Eläinapuyhdistys ry
Suomen löytöeläinten kummit ry
Suomen Eläinten pelastusrinki ry
Vakka-Suomen eläinsuojeluyhdistys ry